

Certifikační kritéria pro značku „ORLICKÉ HORY originální produkt®“

A. Kritéria pro výrobce:

1) Místní subjekt

- a) Živnostník, firma, organizace s provozovnou ve vymezeném území Orlických hor a Podorlicka (viz přiložená mapa a seznam obcí).

Způsob ověření: předložení kopie živnostenského listu, výpisu z rejstříku firem, registrace organizace. Nemá-li subjekt provozovnu, určující je adresa v živnostenském listu.

- b) Zemědělec hospodařící na území ve vymezeném území Orlických hor a Podorlicka (viz přiložená mapa a seznam obcí).

Způsob ověření: předložení kopie výpisu z katastru nemovitostí nebo nájemní smlouvy nebo výpis z ústřední evidence Svazu chovatelů ČR.

- c) Včelař, jehož včelstva jsou umístěna ve vymezeném území Orlických hor a Podorlicka (viz přiložená mapa a seznam obcí).

Způsob ověření: předložení potvrzení o umístění včelstev (od Českého svazu včelařů).

2) Kvalifikace pro příslušnou výrobu

Výrobci musí mít platný živnostenský list pro danou výrobu, zemědělci musí mít živnostenský list nebo být vedeni v evidenci místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, včelaři musí mít průkaz člena Českého svazu včelařů.

Způsob ověření: předložení kopie těchto dokumentů.

3) Bezdlužnost

Žadatel o značku deklaruje, že na jeho firmu není vyhlášen konkurz, nemá nedoplatky na daních ani sociálním a zdravotním pojištění a není proti němu vedeno řízení ze strany České obchodní inspekce.

Způsob ověření: čestné prohlášení žadatele.

4) Zaručení standardní kvality výroby

Žadatel o značku zaručuje, že plní zákonné předpisy a normy pro daný provoz (hygienické a technické normy, bezpečnost práce apod.).

Způsob ověření: čestné prohlášení žadatele.

5) Proces výroby nepoškozuje přírodu

Žadatel při své podnikatelské činnosti nepoškozuje životní prostředí ani jeho složky nad míru stanovenou platnými právními předpisy¹ a podle svých technických a finančních možností dodržuje (nebo bude v budoucnu dodržovat) zásady šetrnosti vůči životnímu prostředí:

- šetrné nakládání s vodou – úsporné chování, zařízení na úsporu vody, oddělené užívání užitkové a pitné vody (kde je to technicky možné), použití šetrných (biologicky odbouratelných) čisticích prostředků, náležitá zneškodňování odpadních vod
- šetrné nakládání s energií – úsporné chování, využití energeticky efektivních spotřebičů (třídy A nebo B), úsporných žárovek, efektivní vytápění (regulace topení, nižší teplota v neobývaných

¹ Zejména zákony: č. 114/1992 Sb. (zákon o ochraně přírody a krajiny), č. 254/2001 Sb. (vodní zákon), č. 541/2020 (odpadech), č. 201/2012 Sb. (zákon o ochraně ovzduší), č. 289/1995 Sb. (lesní zákon), 334/1992 Sb. (zákon České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu), č. 224/2015 Sb. (zákon o prevenci závažných havárií), 477/2001 Sb. (zákon o obalech), 258/2000 Sb. (zákon o ochraně veřejného zdraví), 350/2011 Sb. (chemický zákon)

prostorách), zateplení budov, snaha využívat obnovitelné nebo alternativní zdroje energie (kde je to technicky možné)

- odpady – minimalizace odpadů a obalů, důsledné třídění odpadů (zejména papír, plasty, sklo a nebezpečný odpad, případně kompost)
- materiál, suroviny – preference znovužitelných, recyklovatelných a recyklovaných materiálů (i pro obaly), užívání místních surovin, minimalizace nakládání s nebezpečnými látkami (toxické, hořlavé, rakovinotvorné apod.) a jejich řádné zneškodňování
- zemědělci – minimalizace chemických přípravků (hnojiv, pesticidů apod.), etické zacházení se zvířaty

Proti žadateli není vedeno řízení ze strany České inspekce životního prostředí.

Způsob ověření: čestné prohlášení žadatele; Certifikační komise posoudí plnění zásad šetrnosti, v pochybnostech možné vyjádření Správy CHKO Orlické hory nebo veterinární správy.

B. Kritéria pro výrobek:

1) Spotřební zboží, umělecká díla nebo zemědělské a přírodní produkty vyrobené v Orlických horách a Podorlicku

Pro posouzení charakteru výrobku Certifikační komisí předloží žadatel vzorek výrobku, kde to není možné nebo vhodné, předloží fotografii, popis apod.

V případě, že určité fáze výroby výrobku probíhají mimo území Orlických hor a Podorlicka, posoudí Certifikační komise individuálně podle popisu způsobu výroby, zda lze výrobek považovat za vyrobený v Orlických horách a Podorlicku. Tj. zda lze fázi výroby, která probíhá na území Orlických hor a Podorlicka, považovat za hlavní vzhledem k charakteru výrobku.

Způsob ověření: posouzení Certifikační komise podle vzorku výrobku, případně podle popisu výroby.

2) Zaručení standardní kvality

Žadatel o značku zaručuje, že výrobek splňuje všechny předpisy a normy, které jsou pro něj stanoveny.

Způsob ověření: čestné prohlášení žadatele, posouzení kvality Certifikační komisí.

3) Šetrnost k přírodě

Výrobek ani jeho obal nepoškozují životní prostředí, jeho složky ani zdraví lidí nad míru stanovenou platnými právními předpisy¹, a to v žádné fázi svého životního cyklu (výroba, používání, likvidace), a podle technických a ekonomických možností splňují (nebo budou v budoucnu splňovat) zásady šetrnosti vůči životnímu prostředí:

- materiál – přednostně z recyklovaných, recyklovatelných nebo znovupoužitelných materiálů, biologicky odbouratelných, přednostně z místních surovin, minimalizace nebezpečných látek
- obal – co nejúspornější, pokud možno vratný nebo recyklovatelný
- charakter výrobku – výrobek není svým charakterem nešetrný vůči životnímu prostředí nebo lidskému zdraví, výrobek není určen na jedno použití (ve smyslu alternativy k obdobným výrobkům s dlouhodobým využitím)

Způsob ověření: čestné prohlášení žadatele; Certifikační komise posoudí plnění zásad šetrnosti, v pochybnostech možné vyjádření Správy CHKO Orlické hory.

4) Jedinečnost spojená s regionem:

¹ Zejména zákony: 477/2001 Sb. (zákon o obalech), 258/2000 Sb. (zákon o ochraně veřejného zdraví), 350/2011 Sb. (chemický zákon)

Výrobek musí být jedinečný ve svém vztahu k Orlickým horám a Podorlicku. Toto kritérium lze splnit dosažením nejméně 10 bodů v celkovém součtu bodů získaných v následujících pěti sub-kritériích:

a) **Tradiční místní výrobek**

Výrobek nebo výrobní technologie nebo firma existuje v Orlických horách a Podorlicku:

5 let nebo méně	→ body:	0
6 - 10 let	→ body:	1
11 - 20 let	→ body:	2
21 - 50 let	→ body:	3
51 - 100 let	→ body:	4
déle než 100 let	→ body:	5

Tradice se může týkat buďto daného konkrétního typu výrobku, výrobní technologie (i když samotný výrobek již může být nový) nebo firmy (působí v regionu po uvedenou dobu, ačkoli výrobky nebo technologie může mít nové).

Způsob ověření: předložení písemného dokumentu nebo historického pramene, který existenci výroby, technologie nebo firmy dokazuje.

b) **Produkt z místních surovin**

Výrobek je vyroben alespoň částečně z místních surovin, tedy surovin pocházejících z vymezeného území Orlických hor a Podorlicka (viz příložená mapa a seznam obcí). Suroviny uvedené jako místní nesmí být nikdy nahrazovány, míseny nebo kombinovány s jinými surovinami.

Výrobek obsahuje:

méně než 10 % místních surovin	→ body:	0
alespoň 20 % místních surovin	→ body:	1
alespoň 40 % místních surovin	→ body:	2
alespoň 60 % místních surovin	→ body:	3
alespoň 80 % místních surovin	→ body:	4
pouze místní suroviny (téměř nebo úplných 100 %)	→ body:	5

Procentní zastoupení se může týkat hmotnosti výrobku, objemu, počtu jednotlivých součástí apod., záleží na charakteru výrobku; do hodnocení není zahrnut obal výrobku. Do výpočtu se nezahrnují nezbytné vedlejší přísady, které v daném regionu nelze získat (např. sůl).

Určité potraviny a produkty musí v této části získat 5 bodů, tedy splnit 100% zastoupení místních surovin. Jedná se o: med, mléko, vejce, ovoce/zeleninu, minerální vodu, byliny, lesní plody aj. čisté přírodní produkty

Způsob ověření: předložení popisu výrobku a seznamu použitých surovin s udáním místa původu; Certifikační komise posoudí procentní zastoupení.

c) **Ruční / řemeslná nebo duševní práce**

Výrobek je vyráběn alespoň z části ručně, řemeslnou nebo duševní prací. Takovou prací se zde rozumí to, že řemeslník/autor vnáší do každého výrobku/díla vlastní osobitost – každý kus je originál. Při takové výrobě může řemeslník používat nejrůznější nástroje a přístroje (např. i s elektrickým pohonem), pokud výsledný produkt závisí na jeho osobní zručnosti.

Mezi výrobními postupy je následující podíl ruční / řemeslné / duševní práce:

0 % (plně automatizovaný provoz)	→ body:	0
do 20 %	→ body:	1
do 50 %	→ body:	2
do 70 %	→ body:	3
do 95 %	→ body:	4
(téměř) 100 %	→ body:	5

Uvedená procenta vyjadřují podíl doby, po kterou se výrobce/autor osobně a přímo podílí na procesu výroby daného výrobku. Do celkového trvání výroby se nezapočítává doba, kdy je výrobek v klidu a pracuje „sám“ (např. doba chladnutí, uležení, tuhnutí apod.). U produktů duševní práce se započítává doba práce autora, nikoli jen výroba nosiče díla (např. knihy nebo CD).

Způsob ověření: posouzení Certifikační komise podle popisu výrobního postupu.

d) **Díla s hlavním motivem Orlických hor a Podorlicka / výrobky specifické pro Orlické hory a Podorlicko**

U uměleckých děl (dekorační, upomínkové a propagační předměty, fotografie, knihy, tiskoviny, apod.) může k jedinečnosti přispět jejich hlavní motiv nebo obsah, jestliže souvisí s regionem Orlických hor a Podorlicka:

Motiv vůbec nesouvisí s regionem (letadlo, slon...)	➔ body:	0
Motiv souvisí s regionem, ale není specifický - zcela obecně příroda, venkovský život (kočka, pampeliška, chalupa)	➔ body:	1
Přírodní či venkovský motiv, který souvisí s něčím charakteristickým pro region (ovečka, lidové stavení, hory...)	➔ body:	3
Motiv přímo z regionu - konkrétní hora, řeka, město, památka, osobnost, legenda apod.	➔ body:	4
Motiv přímo z regionu včetně popisu/vysvětlení/nadpisu	➔ body:	5

Užitný výrobek či produkt může získat body za svoji specifičnost v regionu Orlických hor a Podorlicka:

Výrobek vůbec nesouvisí s regionem (letadlo, mobil, desinfekce...)	➔ body:	0
Zemědělský/přírodní produkt nebo užitný výrobek, který souvisí s životem na venkově (chleba, mrkev, pivo, hrneček...)	➔ body:	1
Zemědělský/přírodní produkt nebo užitný výrobek, který souvisí s něčím charakteristickým pro region (ovčí produkty v Beskydech, hovězí maso v Kravařsku, brambory na Vysočině, sněžnice v Krkonoších, sklo na Šumavě)	➔ body:	3
Výrobek je pro region zcela typický a jinde se nevyrobí (např. Vamberecká krajka, Štramberské ucho, Hořické trubičky)	➔ body:	5

Jsou-li užitné výrobky díky zpracování spíše uměleckými díly (motiv a umělecké zpracování převažují významem nad užitnými vlastnostmi), lze je hodnotit podle stupnice pro díla s motivem. To platí i pro suvenýry a reklamní předměty určené hlavně na propagaci regionu (např. klíčenka s logem značky atd.).

Komise může udělit body navíc (avšak vždy lze udělit max. 5 bodů za toto subkritérium):

- uměleckým dílům i užitným výrobkům/produktům za regionální název (např. Ličenský chléb) – 1 bod,
- užitným výrobkům/produktům za konkrétní motiv přímo z regionu zobrazený na samotném výrobku, na jeho obalu či etiketě – 1 bod.

Způsob ověření: posouzení Certifikační komise podle vzorku/fotografie/popisu výrobku.

e) **Výjimečné (nadstandardní) vlastnosti výrobku**

Výrobek svou kvalitou nebo jinými výjimečnými vlastnostmi dobře reprezentuje region.

Kvalita výrobku bude posouzena certifikační komisí na základě vzorku výrobku (v odůvodněných případech na základě fotografie nebo popisu vlastností výrobku v žádosti). Komise udělí podle vlastního uvážení 0 až 5 bodů.

Certifikační komise bude posuzovat výrobek (vč. obalu) z hlediska preciznosti zpracování, funkčnosti, originality, estetických a smyslových vlastností (vůně, chuť apod.) a šetrnosti vůči životnímu prostředí (ve srovnání se standardem u daného druhu výrobku).

Certifikační komise může přihlídnout k dalším oceněním za kvalitu či inovaci, popř. šetrnost vůči životnímu prostředí, české (národní) nebo evropské certifikáty kvality a/nebo šetrnosti vůči životnímu prostředí (EŠV, Czech made, norma Český med, BIO, ISO, Flower, Nositel tradice, KlasA).

Jestliže je výrobek vyráběn v chráněné dílně nebo handicapovanými spoluobčany, získává min. 3 body.

Jestliže zemědělský nebo lesní podnik hospodaří na území CHKO Orlické hory v souladu s předpisy Správy CHKO a výrobek nebo suroviny pocházejí alespoň z části z uvedeného území, získává min. 3 body.

Způsob ověření: předložení vzorku výrobku (v odůvodněných případech jen fotografie výrobku) a písemného popisu výjimečných vlastností výrobku, případně kopie certifikátů nebo ocenění

Certifikační komise má právo zamítnout udělení značky výrobku, který nesplňuje certifikační kritéria, který je v rozporu s cílem značky a odporuje morálním a etickým zásadám, obecnému estetickému cítění nebo by mohl jinak poškodit dobré jméno značky, systému značení ARZ, či Místní akční skupinu POHODA venkova, z.s.

Seznam obcí:

Albrechtice nad Orlicí, Bačetín, Bartošovice v Orlických horách, Bílý Újezd, Bohdašín, Bolehošť, Borohrádek, Borová, Borovnice, Bystré, Bystřec, Byzhradec, Čenkovice, Čermná nad Orlicí, Černíkovice, Červená voda, Česká Čermná, Česká Rybná, České Meziříčí, České Petrovice, Čestice, Deštné v Orlických horách, Dlouhoňovice, Dobré, Dobruška, Dobřany, Doudleby nad Orlicí, Hejnice, Helvíkovice, Hřibiny-Ledská, Chleny, Chlístov, Jablonné nad Orlicí, Jahodov, Jamné nad Orlicí, Janov, Javornice, Jestřebí, Jílovice, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí, Kostecké Horky, Kounov, Králova Lhota, Krchleby, Kvasiny, Ledce, Letohrad, Lhoty u Potštejna, Libel, Liberk, Libchyně, Lično, Lichkov, Lípa nad Orlicí, Líšnice, Lukavice, Lukavice, Lupenice, Mezilesí, Mistrovice, Mladkov, Mokré, Nekoř, Nové Město nad Metují, Nový Hrádek, Ohnišov, Olešnice, Olešnice v Orlických horách, Opočno, Orlické Záhoří, Orličky, Osečnice, Pastviny, Pěčín, Písečná, Podbřezí, Pohoří, Potštejn, Přepychy, Přibyslav, Rohenice, Rokytnice v Orlických horách, Rybná nad Zdobnicí, Rychnov nad Kněžnou, Říčky v Orlických horách, Sedloňov, Semechnice, Sendraž, Skuhrov nad Bělou, Slatina nad Zdobnicí, Slavoňov, Sněžné, Sobkovice, Solnice, Studené, Svídnice, Synkov-Slemeno, Šedivec, Těchonín, Trnov, Třebešov, Tutleky, Týniště nad Orlicí, Val, Vamberk, Voděrady, Vrbice, Záchlumí, Kunvald, Záměl, Zdelov, Zdobnice, Žamberk, Žďár nad Orlicí

Mapa území:

<https://mapy.cz/s/fonupezosa>